

De eerste **pratende** melkstal van Nederland

Een spreekstem die waarschuwt tijdens het melken. Jan Prins en Yde Wierda vinden het na een week al ideaal. Het fusiebedrijf geniet van de enorme stap voorwaarts die ze met de 36-stands buitenmelker van GEAWestfalia hebben gemaakt.

Computergeluid schalt door de grote draaimelkstal: Jan Prins uit Damwoude (Fr.) gaat melken en zet de computer aan. Het plasma-scherm bij de melkersstand in de 36-stands buitenmelker is voorzien van DP Voice. Een spreekstem, vergelijkbaar met de TomTom in de auto, geeft aanwijzingen bij het melken. „Let op: een droogstaande koe, of ‘attentie, tochtige koe’”. Jan Prins en zijn compagnon Yde Wierda zijn de eersten in Nederland die met de allernieuwste Nederlandstalige versie van het GEAWestfalia managementprogramma werken. Ze hebben een ‘pratende melkstal’. Vertegenwoordiger Marinus Slootweg van GEAWestFaliaSurge Nederland heeft de spreekstem geïnstalleerd en constateert te-

vreden dat het werkt: Jan Prins en Yde Wierda hoeven tijdens het melken niet meer constant achterom te kijken op het plasma-scherm om geattendeerd te worden op attentiekoeien.

Diverse attenties

Yde Wierda denkt niet lang na als hij uitlegt wat de voordelen zijn. „Het is een groot voordeel dat je tochtige koeien goed in beeld krijgt en in één handeling geregistreerd hebt. Als je besluit niet te insemineren, heb je in ieder geval de tochtigheid vastgelegd en krijg je over drie weken weer een melding.” Tochtige koeien groepen vaak samen. Dat blijkt al snel als de draaimelkstal bezig is de eerste

**VOOR BEELD EN GELUID KIJK OP
WWW.MELKVEEMAGAZINE.NL**

In de 36-stands buitenmelker waarschuwen een spreekstem en een plasmascherm voor attentiekoeien.

ronde te maken. Eén voor één verschijnen groene velden op het plasmascherm en de spreekstem herhaalt telkens: 'attentie, tochtige koe'. Een ander voordeel van de spreekstem blijkt ook al snel. Eén van de twee met antibiotica behandelde koeien in de 170 koppige veestapel stapt in de melkstal en wordt herkend. In gesproken woord en rood beeld op het plasmascherm wordt Jan Prins gewaarschuwd. Yde Wierda: „Toch blijven we bandjes om de poten doen. We willen koste wat het kost voorkomen dat er iets misgaat, ook al waarschuwt de spreekstem duidelijk genoeg.” Even later wordt een derde toepassing van het geavanceerde managementsysteem duidelijk. Een traag melkende koe is in negen minuten, de tijd dat de draaimelkstal een rondje maakt, nog niet leeggemolken en moet een extra rondje. Om te voorkomen dat de koe toch de melkstal uitstapt, wordt een ketting achter de koe geplaatst. Ook dat krijgt Jan Prins van de DP Voice spreekstem geadviseerd om te doen bij de start van het melken.

In principe biedt het managementprogramma de mogelijkheid iedere willekeurige attentie in te voeren en weer te geven in beeld en geluid, legt vertegenwoordiger Marinus Slootweg uit. Yde Wierda is in ieder geval van plan ook de geleidbaarheids attentie te gaan gebruiken voor het opsporen van koeien met uiergezondheidsproblemen. De mogelijkheid om koeien die onvoldoende krachtvoer hebben opgenomen te registreren, benut Wierda

niet. Er wordt niet met krachtvoercomputers in de ligboxenstal gevoerd. Alleen de opname van krachtvoer in de melkstal monitoren heeft geen zin. Weer een andere attentie mogelijkheid is het droogzetten van koeien en het melden van koeien die op het punt staan te kalven.

TV kijken

Het plasmascherm en de spreekstem hebben niet alleen praktisch nut. De Friese veehouders kunnen ook TV kijken tijdens het melken, of de buienradar volgen. Yde: „Als ik 's ochtends met melken begin start, ik de computer op en lees ik eerst de e-mails. Na het melken, als ik de melkstal schoonspuit, blijf ik bij de computer staan, de melkstal draait voor-

**'10
procent
subsidie
op buiten-
melker'**

bij, ik houd de waterstraal op de melkstanden gericht en ondertussen kijk ik naar het NOS journaal.”

De 36-stands buitenmelker is na lang wikken en wegen aangeschaft, zo blijkt. In overleg met zijn buurman die melkmachinedealer is, heeft Wierda de keus gemaakt. „Het prijsverschil met een 2x14 stands rapid exit zij-aan-zij was niet groot. Bovendien krijg ik 10 procent subsidie op deze buitenmelker, vanwege de ergonomische voordelen. Je hoeft niet heen en weer te lopen. Een 24-stands draaimelkstal vind ik te klein. Dan zijn er teveel koeien die na één ronde nog niet uit zijn en een tweede ronde moeten draaien. Een binnenmelker vind ik onhandig, omdat je niet snel van en naar de koeien in de wachtruimte kan lopen.”

Ondanks het grote aantal standen kan één persoon 36 koeien melken. Als aan de overzijde van de draaimelkstal een koe de melkklauw aftrapt, registreert de computer het probleem en stuurt via een selectiepoort in de terugloopgang van de melkstal de koe terug naar de wachtruimte. Wierda: „Dat komt een paar keer per melkmaal voor. Deze zij-aan zij opstelling heeft dankzij de hekken tussen de melkstanden als voordeel dat de koeien rustiger staan. Ze kunnen elkaar niet lastigvallen.” De melkmeter bij de melkstanden is de soberste in zijn soort, vertelt Wierda. „Dankzij het plasmascherm en de spreekstem heb ik alleen maar een aan- en uitknop nodig bij de melkstand. Dat scheelt in de kosten.”

Tevreden bekijkt de spraakzame veehouder hoe zijn compagnon een constante stroom koeien aansluit. Het zicht op het werk is prachtig in de tot melkstal omgebouwde voormalige ligboxenstal. „Ik heb er bewust voor gekozen om zoveel mogelijk ruimte te creëren rondom de plek waar de melker zijn werk moet doen. Soms zie je 'buitenmelkers' waar de melker in een hoek is weggestopt. Deze opzet is veel praktischer. Ook heb ik er bewust een keukenblok bijgeplaatst, met daarin de stikstofcontainer met fokstiersperma en een koelkast met medicijnen. Zo heeft de melker alles direct voor het grijpen.”

Enorme sprong

Jan Prins en Yde Wierda zien de toekomst met vertrouwen tegemoet. Door de samenvoeging van hun bedrijven kunnen ze een quotum van 1,7 miljoen liter vol melken. Op termijn willen ze uitbreiden naar 250 koeien. Wierda: „Door de samenwerking hebben we meer vrije tijd. Op een vrije zondagmiddag kan ik hier heel makkelijk aan de visite laten zien hoe prachtig we hier koeien kunnen melken in deze gloednieuwe melkstal. Je loopt er heel makkelijk even naar toe. Een jaar geleden stonden we nog acht uur lang in een 2 x 6 visgraatmelkstal te werken. Wat een enorme sprong vooruit is dit.”

BEDRIJFSGEGEVENS

Jan Prins (l) en Yde Wierda uit het Friese Damwoude hebben hun bedrijven samengevoegd en melken sinds de zomer van 2008 een quotum van 1,7 miljoen liter vol met 170 tot 200 koeien. Ze zijn de eerste veehouders in Nederland die beschikken over een 'pratende melkstal'. Het DP Voice managementprogramma attendeert in woord en beeld op koeien die een speciale behandeling verdienen. Het fusiebedrijf bewerkt 150 hectare grond, grotendeels in eigendom en schotelt de koeien een rantsoen van kuil, maïs, soja en bierbostel voor. In de melkstal wordt krachtvoer gedoseerd.